

POSUDEK VEDOUČÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Vliv ukrajinského konfliktu na mobilitu obyvatelstva

Autor práce: Jan Křen

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Autor si zvolil důležité a vysoce aktuální téma, které má svoji geografickou dimenzi. Snaží se popsat ukrajinsko-ruský konflikt (ruská anexe Krymu a oblasti Donbasu) a analyzovat jeho dopady zejména ve vztahu k vnitřní mobilitě a zahraniční migraci Ukrajinců. Autor si zejména na základě poznání relevantní literatury definuje čtyři základní hypotézy (spjaté s migrační strategií v souvislosti s intenzitou vojenského konfliktu, podmíněností pohybů a migračními sítěmi, pohlavím a věkem a charakterem vlastního vystěhování), které poté prověřuje a po provedené vlastní analýze potvrzuje či zamítá. Práce má logickou strukturu, v úvodu definuje problém, hlavní pojmy a dává celou problematiku do širších souvislostí. Představuje hlavní vybrané teorie a koncepty vážící se na vynucenou migraci. Popisuje a částečně vysvětluje průběh daného zkoumaného konfliktu. Vlastní analýzu začíná představením metodologie a metodiky, soustřeďuje se na mobilitu Ukrajinců uvnitř země, do Ruska, Polska a Česka a mapuje situaci po jednotlivých rocích 2014- 2017. Práce je logicky ukončena závěry, nástinem pravděpodobného vývoje situace a diskusí, především metodologických a metodických limitů práce.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Práce je poměrně dobře teoreticky i konceptuálně ukotvena. Diskutovány jsou a pracuje se zejména s tituly zabývajícími se vynucenou migrací/ mobilitou.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Student poměrně dobře využívá sekundární analýzy na přiblížení situace. Tyto zdroje jsou většinou povahy číselné – ty dává dohromady a komentuje. Dopouští se však menší „mystifikace“ čtenáře, neboť v práci zmiňuje užití kvantitativní analýzy (a poté také smíšeného typu výzkumu). Nicméně jeho sběr číselných dat a jejich utřídění, případně sumarizaci, nelze nazvat kvantitativní analýzou, neboť chybí jakékoliv matematicko-statistické operace. Hlavní přidaná hodnota studentovi práce spočívá v jeho kvalitativním přístupu, kdy sám organizuje a provádí semi-strukturovaná interview s deseti informanty a tato data potom také analyzuje.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Jak jsem již poznamenal – hlavní význam spočívá v provedení interview s vybranými Ukrajinci na území Česka. V tomto ohledu je třeba studenta pochválit za schopnost realizace celého výzkumu.

Tato analýza byla vhodně doplněna o kvantitativní popis situace – byly vybrány vhodné dostupné datové zdroje. Správně a vhodně byly testovány hypotézy, vystihující rovněž částečně teoretické poznání na daném poli.

Závěry práce (odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.)

Závěry mohly být obsírnější, ale takto vystihly poměrně dobře v kondenzované podobě podstatná zjištění. Oceňuji do závěrečných pasáží zařazení diskuse budoucího vývoje i limitů práce.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

Práce má, zejména v prvních kapitolách hodně překlepů a některé vážné gramatické prohřešky ...

Upozorním na některé chybné či nejasné pasáže celého textu:

- Ravenstein studoval migraci do a z Londýna (str. 13).
- Citace Vaněčkové (str. 15) je nepřesná.
- Mělo být jasně deklarováno, že pojem „nelegální migrant“ je nesprávný (str. 16).
- Překlad „prodloužená situace uprchlíků“ není vhodný (např. str. 19).
- Nezvyklý pojem – plovoucí populace (str. 19)
- _ Termín „pašování“ ve spojitosti s lidmi není vhodný, mělo být nahrazeno termínem „převaděčství“.
- Co se rozumí pod pojmem „disidentské násilí“ – str. 21?
- Překlad citace Zettera (2014) na str. 24 není dobrý.
- Při popisu gruzínsko-abcházského konfliktu chtělo více popsat podstatu, z toho také plynou motivy mobility a migrace (str. 29).
- existuje více ruských národností (str. 38)?
- Muži nečelí kulturním překážkám (str. 41)?
- Nelegální pobyty cizinců jsou data „přímo z ČSÚ“ (2018)? ČSÚ tato data pouze přebírá a publikuje!
- Oficiální míry nezaměstnanosti pro Ukrajinu jsou pouze fiktivními čísly (str. 50).
- V druhé části práce postrádám detailnější zmínky o důležitosti bezvívového styku Ukrajiny se zeměmi EU (je pouze heslovitě zmíněn) a programech Polska – krátkodobé pracovní pobyty a tzv. „Karta Poláka“, které významně přispěly k navýšení migrace Ukrajinců do Polska.
- Mapa č. 3 a 7 - jsou poměrně nepřehledné, málo čitelné.
- Chybí stručný popis významu tzv. Minské dohody (str. 63).

- Patrně chybí kartogram zachycující koncentraci vnitřně vysídlených osob pro rok 2017
- Chybí přesnější definice tzv. „hybridně vnitřně vymístěných“ osob.
- Chybí citace údaje výše HDP Ukrajiny v letech 2014 a 2015 (str. 75).
- V tabulce č. 7 a 9 a dále při interpretaci údajů o počtech zjištěných nelegálních pobytů i zamítnutých vstupů na hranicích je třeba diskutovat problematiku povahu těchto dat, která nemusí vůbec vystihovat realitu, nýbrž pouze např. změněnou strategii kontroly, aplikaci jiných přístupů apod.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přístupu studenta, přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Student splnil zadání, které si dal. Byl schopen definovat smysluplné výzkumné téma, nastudovat teoretické a konceptuální rámce a také v návaznosti na hlavní výzkumnou otázku definovat hypotézy. Analýzu zpracoval ve dvou rovinách – sekundární analýza dostupných statistických údajů byla doplněna o vlastní kvalitativní analýzu – výsledky 10 semi-strukturovaných interview s vybranými Ukrajinci v Česku. Výsledky byly přiměřeně prezentovány a interpretovány. Závěry, byť samozřejmě nereprezentativní povahy, odhalily určité důležité rysy povahy a charakteru vnitřní vynucené mobility i mezinárodní migrace Ukrajinců ve spojitosti s daným ukrajinsko-ruským konfliktem.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

Jaké další výzkumné aktivity na poli výzkumu vynucené migrace by student doporučoval?

Datum: 15.1.2019

Autor posudku: Dušan Drbohlav

Podpis: